

Kuntien ja alueen yritysten ilmastoyhteistyön vaikuttavat muodot

Resurssiviisaiden yritysten ilmastoteot (REIVI) hanke ja jatkohanke

Jaana Federley, Motiva Oy

Yritykset mukaan kunnan ilmastotyöhön

- Kunnat ovat avainasemassa ilmastonmuutoksen torjunnassa.
- Kuntaorganisaation aiheuttamat päästöt ovat yleensä **alle 10 % kunnan alueen päästöistä kaikkiaan**, vaikuttavimmat teot saadaan aikaan kunnan alueella toimivien yritysten ja kuntalaisten keskuudessa.
- Ilmastonmuutoksen selittäminen vaatii **systemistä muutosta, yhteistyötä** sekä **tietoa** päätöksenteon tueksi.
- Kunnissa tehdään paljon ilmastoon vaikuttavia päätöksiä useilla eri tasoilla ja kunta on **luonnollinen väylä yhteistyön mahdollistajana**.

TOIMINTAMALLI

1. Yhteistyömallin rakentaminen
2. Yhteistyön tavoitteiden määrittely
3. Yritysten kontaktointi ja motivointi
4. Tiedolliset valmiudet ilmastotyön toteutukseen
5. Työvälineet yrityksille
6. Tulosten seuranta ja vaikuttavuuden varmistaminen
7. Viestintä

**Yhteistyömallin on hyvä olla
strukturoitu ja pitkäjänteinen.**

Jonkun on otettava vetovastuu.

1. Yhteistyömallin rakentaminen

- **Tavoite** – Määritellään toiminnalle ja mukaan lähteville yrityksille tavoitteet
 - **Toiminta-ajatus** – Määritellään toiminnalle raamit; miten tavoitteisiin päästään
 - **Rakenne** – Päätetään, miten kunnan ja yritysten vuorovaikutteinen yhteistyö saadaan toteutettua
 - **Vastuutaho ja muut toimijat** – Päätetään, kuka ottaa vastuun toiminnan käynnistämisestä ja ylläpidosta
 - **Rahoitus** – Ratkaistaan, miten toiminta rahoitetaan
 - **Yritykselle tarjottavat työvälineet** – mitä välineitä yritys pystyy yhteistyön kautta hyödyntämään
 - **Tietopohja** – varmistetaan, että toimintamalli pitää sisällään riittävän asiantuntemuksen (esim. ilmastoon ja liiketoimintaan liittyvä asiantuntemus)
-

2. Tavoitteet ilmastoyhteistyölle

- **Toiminnan on hyvä olla tavoitteellista**
- **Verkoston toiminta ei ole itseisarvollista, vaan verkoston tuloksia ja vaikuttavuutta tulee seurata.**
- **Määritellään verkostolle tavoitteet, jotka pilkotaan yritysten omiin tavoitteisiin.**

Kunnan tavoitteita

- Saada oman alueensa yritykset mukaan tavoittelemaan hiilineutraalisuutta ja jätteettömyyttä
- Parantaa alueen yritysten toimintaedellytyksiä
- Luoda alueen yrityksille kilpailuetua
- Parantaa kunnan imagoa ja houkuttelevuutta
- Luoda vuorovaikutteinen keskusteluyhteys kunnan ja yritysten välillä
- Parantaa toimitusvarmuutta

Yrityksen tavoitteita

- Vähentää päästöjä
- Säästää rahaa (min. energian ja raaka-aineiden käyttö)
- Saada liiketoimintahyötyjä ja kilpailuetua
- Löytää uusia asiakkaita tai uusia liiketoimintamahdollisuuksia
- Löytää uusia yhteistyöpartnereita
- Saada luotettavaa ja ajantasaista tietoa ilmastonmuutoksesta
- Saada käytännönläheisiä työvälineitä hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi
- Saada positiivista näkyvyyttä, julkisia viestintäkanavia

3. Motivointi on tiedon lisäämistä

- Jotta yritykset aktivoituvat ilmastonmuutoksen hillinnässä, sisällyttävät sen strategiseen päätöksentekoonsa ja operatiiviseen työhönsä, tulee heidän olla **motivoituneita** ja **ymmärtää ilmiön eri näkökulmat**.
 - Mitä **mahdollisuuksia** ja **uhkia** ilmastonmuutokseen liittyy ja mitä **vahvuuksia** tai **heikkouksia** omassa toiminnassa näihin liittyen on.
 - Koko arvoketjun **tehokkaimmat toimenpiteet** ja **uudet liiketoimintamallit**.
- Usein pienillä ja keskisuurilla yrityksillä ei ole erillisiä resursseja tähän työhön.
 - Tämän takia on tärkeää saada motivoitua yritykset yhteisiin verkostoihin, joissa **jaetaan tietoa**, **tuetaan** toisia, annetaan hyviä **esimerkkejä**, motivoidaan **vaikuttavuuteen** ja **luodaan yhteistä tarinaa**.

4. Tiedollisten valmiuksien lisääminen

- **Toimintamallin ja verkoston pitäisi saada ajankohtainen, päivitetty tieto käyttöönsä.**
- Verkoston substanssitiedot kattavat monia eri osaamisalueita ja tietoja voi saada monesta eri asiantuntijaorganisaatiosta.
 - Tutkimus-/projektiyhteistyö tutkimuslaitosten, yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, ammatillisten oppilaitosten kanssa.
 - Lopputöiden teettämistä, kurssitöitä, harjoittelujaksoja
 - Tutkimuslaitoksista ilmastonmuutosta tutkitaan mm. SYKEssä, Lukessa, VTT:llä, FMI:llä Metlassa, VATT:ssa, THL:ssä.
- Tietojen saamiseen ja verkostossa jakamiseen voidaan hyödyntää erilaisia tilaisuuksia tai yhteistyömalleja.

5. Yritysten resurssiviisaustyö

Resurssiviisaustyötä voidaan tehdä monella tavalla, omia päästöjä pienentämällä ja vaikuttamalla arvoketjun päästöihin. Sopiva lähestymistapa yritykselle määräytyy mm. yrityksen toimintatapojen ja ilmastotyön tavoitteiden mukaan.

- **Energia** Sekä hankittu että itse tuotettu uusiutuva ja päästötön energia.
- **Raaka-aineet ja materiaalien käsittely** Materiaalien käytön tehostaminen, kierrätettyjen materiaalien hyödyntäminen omassa toiminnassa sekä vähähiiliset raaka-aineet.
- **Tuotanto ja tilat** Prosessin tehokkuus, energian ja materiaalien kulutuksen vähentäminen.
- **Liikenne ja logistiikka** Ajoneuvojen, logistiikan ja työmatkaliikkumisen päästöihin vaikuttaminen.
- **Tuotteet ja palvelut** Yhteiskunnan muiden toimijoiden päästöjen vähentämistä tukevien palveluiden ja tuotteiden kehittäminen eli hiilikädenjäljen kasvattaminen.
- **Kierrätys ja kiertotalous** Prosessien, toiminnan ja tuotteiden suunnittelu kiertäviksi.
- **Hankinnat** Ilmastovaikutusten vähennystoimet hankintakriteereissä ja ostetuissa palveluissa sekä hankintaketjujen läpinäkyvyys.
- **Tietoisuus** Ilmasto-osaamisen ja tietoisuuden nosto koko arvoketjussa sekä vähäpäästöisten kulutus- ja käyttäytymistottumusten tukeminen.

5. Olemassa olevat työkalut, verkostot ja vinkit yritysten resurssiviisaustyöhön

- **Oman toiminnan arviointi**

- Hiilijalanjäljen laskenta
- LCA-laskuri
- LCA-klinikka
- Hiilikädenjälki
- Oman arvoketjun selvittäminen
- Ilmasto-SWOT PK yrityksille

- **Energiatehokkuus**

- Energiatesti
- Energiakatselmus
- Energiatehokkuussopimukset
- Energianeuvonta
- Oheishyödyt
- Pieniä energiatehokkuustoimia ilman investointeja

- **Materiaalitehokkuus**

- Testit ja tarkastuslistat
- Materiaalikatselmus
- Materiaalitehokkuuden sitoumukset

- **Kiertotalous**

- FISS-toiminta
- Materiaalitori

- **Energian hankinta ja tuotanto**

- Energian hankinta
- Uusiutuvan energian tuottaminen

- **Muuta**

- Ilmastoasioiden sisällyttäminen yrityksen strategiaan ja johtamiseen
- Hankinnat
- Liikenne ja logistiikka

6. Tulosten seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

- **Asetetut tavoitteet** vaikuttavat siihen miten toimintaa seurataan ja siitä raportoidaan.
- Tietojen ja datan kerääminen voidaan usein kokea haastavaksi ja työlääksi mutta **raportointi on ainoa keino seurata toiminnan vaikuttavuutta** ja sitä ollaanko menossa oikeaan suuntaan.
 - Seurantatiedon kerääminen on tärkeää toiminnan ohjaamisen kannalta. Mihin kannattaa panostaa? Mistä saadaan vaikuttavimmat tulokset? Missä pitäisi vielä parantaa?
 - Seurannan tuloksia voidaan myös hyödyntää viestinnässä ja uuden toiminnan suunnittelussa.
- Seurannan tasot voidaan asetta esimerkiksi liittyyttäin, jolloin mukana voi olla monella tavalla ja seurannasta ei tule kenellekään ylitsepääsemätön rasite.
 - **Yksikertaisimmillaan** seuranta voi olla sitä, että liittyyjä kertoo omin sanoin minkälaista toimintaa yrityksissä on toteutettu verkoston tavoitteisiin liittyen.
 - **Kehittyneemmissä seurantatavoissa** arvioidaan/lasketaan toteutettujen toimien vaikutusta kasvihuonepäästöihin tai esimerkiksi yrityksen tulokseen.

7. Viestintä

- Ilmastotyössä teot ovat tärkeintä, mutta viestimällä yrityksen ilmastotoeista ja tavoitteista, pystytään **osoittamaan ympäristövastuullisuuttaan ja rakentamaan imagoa**.
- **Kunnan aktiivinen rooli** ilmastotyössä ja sen viestimisessä kannustaa kuntalaisia, järjestöjä ja yrityksiä osallistumaan.
 - Jos kunta viestii aktiivisesti ilmastotyöstään, se motivoi myös muita toimimaan ja luo positiivisen ilmapiiriin yhteistyölle ja osallistumiselle.
- Asiasta kannattaa viestiä **yleistajuisella ja konkreettisella tavalla**.
 - Käytännön esimerkit tehdyistä toimenpiteistä ja saavutetuista vaikutuksista kiinnostavat.
 - Päästöjen ja päästövähennysten suuruusluokan konkretisointi. Mitä luvut tarkoittavat käytännössä?

Materiaali on kaikkien käytössä

- Kaikki aineistot on koottu verkkosivuille www.hiilineutraalisuomi.fi/yrittisyhteistyö
- Materiaalit on jäsennetty erikseen pk-yrityksille ja kunnille.
- Sivuilta löytyy myös muuta materiaalia, mm. vapaasti käytettäviä **kalvosarjoja** ja **animaatioita**, **webinaaritalenne**.

hiilineutraalisuomi.fi

Ajankohtaista Canemure Hinku **Ilmastotyö** Päästöt ja indikaattorit Työkalut Y

Energia Etusivu > Ilmastotyö > Yrittisyhteistyö

Yrittisyhteistyö

- ▶ Kunnat
- ▶ Yritykset
- ▶ Kalvot, tallenteet ja animaatiot

Kuntien ja pk-yritysten yhteistyö on paikallisen il...

Copy link

Kalvot kunnille

Kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyö - kunnille.pdf

Kalvot yrityksille

Kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyö - yrityksille.pdf

Animaatiot

Kunnille ja yrityksille, 90 sek.

